

3 *Ἀντοκράτορες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς ΑΑ.*
Ἀντιόχῳ μεγαλοπρεπεστάτῳ ἐπάρχῳ καὶ ὑπάτῳ.
Ἀνεψώχθωσαν τοῖς δεδιώσι οἱ ναοὶ τοῦ μεγάλου Θεοῦ·
 οὐ γὰρ μόνα τὰ θεία θυσιαστήρια καὶ τὸ εὐκτηριον
 τοῦ ναοῦ τὸ τετραγώνων τοίχων περιβολῇ τευχίζόμενον
 εἰς ἀσφάλειαν συντελεῖν τῶν προσφευγόντων
 θεοπύζομεν, ἀλλ' εἴ τι καὶ περαιτέρω τούτου τυγχάνει
 ἄχρι τῶν τελευταίων θυρῶν τῆς ἐκκλησίας, ἔλεον
 βωμῶν τοῖς προσφυγοῦσιν εἶναι προστάττομεν, ὥστε
 μεταξὺ τοῦ ναοῦ, ὃν τῷ προειρημένῳ τρόπῳ περι-
 πεφράχθαι διεγράψαμεν, καὶ τῶν πρώτων μετὰ τοὺς
 δημοσίους τόπους τῆς ἐκκλησίας θυρῶν τὰ παρεγ-
 κείμενα, εἴτε ἐν οἰκίαις ἢ κηποις ἢ ἀυλαῖς ἢ λουτροῖς
 ἢ ἐν στοαῖς τυγχάνει, τοὺς εἰσδύντας πρόσφυγας καθ'
 ὁμοιότητα τοῦ ναοῦ φυλάττειν· καὶ μηδένα τούτοις
 ἱεροσύλους ἐπιβάλλειν χεῖρας, ἵνα μὴ ὁ τοῦτο τολμῶν
 ἐν συμφοραῖς ἐαντὸν ἰδῶν καὶ αὐτὸς ἐξαιτῶν βοήθειαν
 1 καταφύγῃ. Τοῦτο δὲ τῶν διαστημάτων πλάτος
 διὰ τοῦτο συνεχωρήσαμεν, ἵνα μὴ τινι τῶν προσ-
 φευγόντων ἐν τῷ τοῦ Θεοῦ ναῷ ἢ ἐν τοῖς ἁγίαις
 θυσιαστήριοις μένειν ἢ ἐσθίειν ἢ καθεύδειν ἢ παννυ-
 χίζειν ἐξῆ, τῶν μὲν κληρικῶν τῆς θρησκείας χάριν
 τοῦτο κωλύοντων, τῶν προσφύγων δὲ τῆς εὐσεβείας
 1α ἕνεκα φυλαττόντων. Ὅπλα δὲ ἢ ἐν σιδήρῳ ἢ
 ἐν ἑτέρῳ εἶδει ἀμυντηρίου τοὺς προσφευγόντας
 οὐδαμῶς ἔχειν ἢ ἐπιφέρεισθαι ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας
 προστάττομεν, οὐ μόνον ἐκ τῶν θείων ναῶν καὶ
 θυσιαστηρίων, ὡς τὰ λοιπά, ταῦτα κωλύοντες, ἀλλὰ
 καὶ τῶν οἰκημάτων καὶ διατῶν καὶ κηπῶν καὶ λου-
 2 τρῶν καὶ αὐλῶν καὶ στοῶν. Τοὺς τοίνυν δίχα
 ὅπλων τῷ ἁγίῳ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὸ ἅγιον
 θυσιαστήριον ἐν οἰωδῆποτε ἐθνεῖ ἢ κατὰ ταύτην τὴν
 πόλιν προσφεύγοντας ὑπνοῦν ἐν τῷ ναῷ ἢ τοῖς τῷ
 θυσιαστήριῳ καὶ τροφῆς μεταλαμβάνειν παρὰ τῶν
 κληρικῶν προσήκει κωλύεσθαι ἐκτὸς τίνος ὕβρεως,
 δεικνύντων τὰ διαστήματα ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς
 καὶ δημοσίοις διὰ τὴν τῶν προσφύγων ἀσφάλειαν καὶ
 ἡσυχίαν ἀφορισθέντα καὶ διδασκόντων τιμωρίαν κε-
 φαλικὴν κατὰ τῶν προπετῶς ἐπιόντων αὐτοῖς ὀρί-
 σθαι. οἷς ὁ πρόσφυξ εἰ μὴ πείθει, τότε προτιμάσθω
 τῆς φιλανθρωπίας ἢ θρησκείας καὶ ἐκ τῶν θείων
 εἰς τοὺς προλεχθέντας τόπους χωριζέσθω ἢ θρασύ-
 3 τῆς. Τοὺς δὲ μετὰ ὅπλων τὰς ἁγίας ἐκκλησίας
 καταλαμβάνοντας προσηγουμένως μὲν μὴ ποιεῖν τοῦτο
 ὑπομιμνήσκομεν· ἐὰν δὲ ἐν οἰωδῆποτε τόπῳ τῆς ἐκ-
 κλησίας ἢ ἐντὸς τοῦ ναοῦ ἢ περὶ τὸν ναὸν ἢ καὶ ἐκ-
 τὸς τούτου τυγχάνωσι, παραχρημα τὰ ὅπλα ἀνθεντία
 τοῦ ἐπισκόπου παρὰ μόνων τῶν κληρικῶν ἀσθηρό-
 τερον ἀναγκαζομένους ἀποτίθεσθαι προστάττομεν,
 διδομένης αὐτοῖς ἐλπίδος καὶ ὀρκου, ὡς τῇ θρησκείᾳ
 μᾶλλον ἢ τῇ τῶν ὀπλῶν ἐπικουρίᾳ ὀχυρωθήσονται.

4 Ἐὰν δὲ τῇ ἐκκλησιαστικῇ φωνῇ ὑπομνησθέντες μετὰ τσαράτας καὶ τηλικαύτας παραγγελίας τὰ ὄπλα μὴ ἀποθῶνται, ἐξευμενισθείσης τῆς θρησκείας παρὰ τε τῆς ἡμετέρας γαληνότητος καὶ τῶν ἐπισκόπων τῶ θεῷ τῆς ἀπολογίας δοθείσης, ἐνόπλων εἰσπεμφθέντων ἀποσπασθήσονται καὶ πάσαι ταῖς συμφοραῖς ἢ ὑποβληθήσονται. Οὐ μὴν δίχα γνώμης ἢ κελεύσεως τοῦ ἐπισκόπου καὶ ἡμῶν τῶν τε δικαστῶν τῶν κατὰ τὴν δεῖνα πόλιν καὶ ὅπουδῆποτε τυγχάνοντων τὸν ἀπλισμένον ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν χρὴ παραδίδοσθαι, ἵνα μὴ, πολλοῖς κατὰ τῶν ἀθλίων τοιαύτης ἀδιαφόρου ἐξουσίας δοθείσης, σύγχυσις τις ἐκ τούτου γίνεσθαι μέλλῃ καὶ ταραχῇ. D. X k. April. Constantinopoli Basso et Antiocho cons. [a. 431]

id est:

Imp. Theodosius et Valentinianus AA.

Antiocho magnificentissimo praefecto et consuli. Pateant magni dei templa timentibus: non enim sacra altaria sola et oratorium templi, quod quadripertito parietum saeptu cinctum est, ad tuitionem confugientium sancimus esse proposita, sed et si quid ultra hoc extat usque ad extremas fores ecclesiae, confugientibus aram salutis esse praecipimus, ut quod inter templum, quod praedicto modo circumsaepiri iussimus, et primas fores ecclesiae post loca publica interiaceat, sive in domibus sive in hortulis sive in atris sive in balneis sive in porticibus consistat, ingressos confugas (interioris) templi vice tueatur: neu quisquam his sacrilegas manus immittat, ne qui hoc ausus sit, cum se ipsum in discrimine videat, et ipse ad expetendam opem confugiat.

1 ¶ Hanc nutem spatii latitudinem ideo indulsumus, ne cui confugarum in dei templo vel in sacris altaribus manere vel vesci vel dormire vel pernoctare liceat: clericis religionis gratia hoc vetantibus, confugis pietatis causa id servantibus.

1a ¶ Arma quoque in ferro vel in quavis teli specie confugas minime tenere vel adferre in ecclesias praecipimus: quae ut reliqua non modo a sacris templis et altaribus, sed etiam a domibus cellulis hortulis balneis atris porticibus prohibemus.

2 ¶ Proinde ii, qui sine armis ad sacram dei domum et sacrum altare usquam gentium sive in hac urbe confugiunt, quominus dormiant in templo vel altari vel cibum capiant, absque ulla iniuria prohiberi convenit a clericis, qui spatia in ecclesiasticis saeptis eorum tuitioni et securitati definita demonstrent ac doceant capitalem poenam in eos propositam esse, qui temere locis illis appropinquant, quibus si confuga non obtemperat, humanitati religio praeferenda est et a sacris ad praefatos locos temeritas removenda.

3 ¶ Eos vero, qui cum armis sacras ecclesias occupant, ne hoc faciant, praemonemus, quod si in quovis ecclesiae loco sive infra templum sive circa templum sive etiam extra hoc sint, statim eos, ut arma deponant, auctoritate episcopi a solis clericis severius conveniri praecipimus,

data eis fiducia et iuramento, quod religione magis quam armorum
praesidio muniantur.

4 ¶ Sin autem ecclesiastica voce moniti post tot tantasque denuntiationes
arma non deponant, placata religione et a nostra serenitate et
ab episcopis excusatione deo reddita armatis intromissis abstrahentur
et omnibus casibus subdantur.

5 ¶ Sed neque absque sententia vel iussione episcopi et nostra iudicumque
qui in hac urbe vel ubicumque sunt armatum ab ecclesiis oportet abstrahi,
ne, si multis passim talis licentia adversus mi-, seros detur, confusio
ac perturbatio ea ex re oriatur.